

Beszámoló a XXI. Erdészeti Szakkonferenciáról

2022. október 20-23. között volt megtartva az EMT Erdészeti Szakosztályának XXI. Erdészeti Szakkonferenciája a kézdialmási Magán Erdőgazdálkodás szervezésében, a Lemhény községhez közel levő Almásrét szálláshely környékén. A konferencia erdélyi, magyarországi, valamint felvidéki erdészeti szakemberek részvételével volt megszervezve.

Hagyományosan az első nap a bejelentkezéseké, majd másnapi feladat a rendezvény térségének közelebb és távolabb megtalálható természeti és történelmi értékeinek megismerése, melyek nemzeti közösségeink tevékenységeinek köszönhetőek ezeréves történelmünk során és adnak erőt, öntudatot a jelen szakmai nemzedékeinek, hogy érdemes, mert kötelességünk mindezeket megóvni, tovább éltetni.

A gyalogtúra egyik célja volt felmenni a Háromszéki-havasok Nagy Sándor (1640 m) csúcsára. A megközelítése terepjárókkal volt megszervezve kb. 70 résztvevő számára, majd folytatva gyalog értünk fel a hegyre. Szép időben lehetőségünk volt megcsodálni az északra magasodó Nagynemerét (1649 m), valamint a Kárpát kanyar hegyeit – Csukás, Nagykőhavas, Keresztényhavas, Bucsecs, Királykő- de a Fogarasi havasok is feltűnedeztek. Keletre nézve kissé homályosan látható volt a moldovai Aknavásár templomtornya. A csúcstról toronyiránt ereszkedtünk le az autókhoz, majd utaztunk az ebéd helyszínre és aztán tovább a Veresvíz tőzegláphoz, mely természetvédelmi terület. Innen meglepetésünkre a szervezők elvittek a Ráctetőn – mely a térség központi csúcsa- épített ötszög alapú (az oldalak kb.6/7m) új székely búcsúhelyre, mely a közeljövőben lesz felavatva. Az építmény csúcsára már el van helyezve a magyar államiség jelképe a Szent Korona másolata. Az épületben hat méretes faszobor által van képviselve történelmi tudatunkat meghatározó személyek: Nimród, Hunor, Magor, Árpád, Szent István, Szent László. Az emlékhelyen elénekelni himnuszainkat, felemelő érzés volt. A Kárpát-medence belső államhatárainak két oldaláról jelen lévők szeméből sugárzott a tudatosság és elkötelezettség. Köszönet az ötletgazdának, kivitelezőnek, a szörcei református lelkész házaspárnak.

Innen visszamenve a táborba egyesültünk a buszos túra résztvevőivel, ők kb. 80-an voltak. Az útvonaluk első megállója Sepsiszek, a nagy magyar erdőmérnök, Bedő Albert szülőfaluja, Kőrispatak volt, majd Kálnokon a sírhelyénél tisztelettel adóztak emlékének. Innen Alsócsernátonba utazva megnézték a Székely Falumúzeumot. Ezt követően Kézdivásárhelyen a székely Szentföld fővárosában, fejet hajtottak Gábor Áron szobra előtt, a Főtért körülvevő udvarterez házakat is megcsodálták, utána megnézték a felújítás alatt álló honvédkaszárnyát is. A buszos túra a Perkői sétával folytatódott a Szent István kápolnához. Egyesülve a két társaság szép, nótás est után tértek pihenésre.

Másnap a rendezvény fő eseményeit a szakmai előadások színvonala határozta meg. Az előadók képzettsége és tevékenységeik biztosították a nagy érdeklődést a résztvevők részéről.

Kiss László, aki az OEE elnöke és az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgatója, "Az erdő mindannyiunké, a felelősség az erdészeké" címmel megtartott előadásának vezérelvei: szakértelem, erkölcs, összetartozás, mert "A jövő erdeiért ma kell cselekednünk".

A társadalom tájékoztatásának egyik fő napirendi pontja a klíma/éghajlatváltozás állandósult veszélyének ismertetése, hatásainak, mérséklő módjainak elemzése, melyet a sokoldalú és fenntartható erdőgazdálkodással tartják lehetségesnek megvalósítani. Lassan tudatosul a tömegekben, az erdők szolgáltatásainak főrésze anyagtalan (talaj-, víz- levegővédelem, az ökorendszerek összetevőinek megléte). Mindezeket zavarják a környezeti tényezők gyors ütemű változásai. A fentiekből következik, hogy az erdészeti szakma küldetésének az alapja mára nagyon megváltozott, sok szempontból megfogalmazott elvárásokat kell teljesítenie.

A Kárpátok övezte térség államainak fontos betartani az Európai Unió (EU) elvárásait, irányelveit és mit tud nyújtani ehhez a magyar erdészet karöltve a vele együtt élő népekkel.

Szó volt az EU új Erdészeti Stratégiájáról, mely 2021-től érvényes és 2050-re vannak megállapítva a célkitűzések (stratégia/gondos terv, működési alap). Ezt ismerve lett meghatározva az EU Klímátörvénye, melynek fő irányelvei: klímasemlegesség, az UHG (üvegházhatású gáz) gázok kibocsátásának csökkentése 60%-al és ennek 40-60% -át az erdők kell megkössék fotoszintézissel. Megismertük a "klímaokos erdőgazdálkodás" céljait, módozatait. Ezek megvalósítása csak kiemelten fontos alapelvek betartásával lehet megvalósítani. Ezeket mind a termőhelyek őshonos fafajainak fenntartásához, változatosságához kötődnek.

Előadás közben elgondolkozva a hallottakon, úgy érzem mindenki tudatában fontos lett az OEE alapállásának elfogadása: az erdész szakma összefogásának szükséges volta, az erdőgazdálkodás az erdei ökorendszerek komplex kezelését jelenti, megerősíteni az erdők egészségét gondozó erdész képét.

Nagy érdeklődés övezte dr. Borovics Attila, a Soproni Egyetem (SE) Erdészeti Tudományos Intézetének főigazgatója által tartott előadást, amely bemutatja a "Soproni Egyetem erdészeti és faipari projektjét az éghajlatváltozás mérséklésére". Az alapelv, miként növelhető az erdőgazdálkodás- az erdők kezelése- és a faipar együttes szerepe a klímaváltozás hatásainak csökkentésére. Ezt négy lehetséges CO₂ kibocsátás korlátozó eszköz segítségével van remény elérni: szén-tárolás az ökoszisztémán belül; szén-tárolás faalapú termékekben; emberi tevékenységekből származó szén-dioxid kibocsátás csökkentése faalapú termékekkel helyettesítve nagy CO₂ kibocsátású (pl. műanyag) termékeket; fosszilis tüzelőanyagokat (szén, gáz) fával helyettesítve. A kutatások három egymásra épülő és összefüggő területen történnek:

- Előrelátó felkészülés az erdőborítás és a sokrétű erdei szolgáltatások fenntarthatóságát veszélyeztető zavarok megelőzésére és elhárítására
- A faipari ágazat versenyképességét és a klímavédelmet szolgáló fejlesztése
- Erdőalapú biogazdaság fejlesztése, erdők, erdőgazdálkodás és faipar gazdasági és társadalmi megítélése

A kutatásokból elvárt 17 eredmény közül kiemelték:

- Az erdőállomány szerkezet miként hat a széndioxid megkötésre, a feldolgozható faanyag mennyiségére, minőségére
- A szárazságtűrő fajok ipari felhasználhatósági lehetőségeiről
- Erdőhöz és fához kötődő fenntarthatósági és környezeti programok céljai, irányelvei
- Az erdei ökoszisztéma szolgáltatásait méltányosan biztosító új támogatási programok megfogalmazása
- Erdőtelepítési, fásítási programok fejlesztése, új típusú faültetvények létrehozása

A jelenlévők örömmel vették tudomásul, hogy a kutatások eredményeit, Erdélyben is lehetőségünk lesz megismerni, követni és alkalmazni.

A következő előadás címe: "Európai és hazai klímasemleges elképzelés a Romániai Erdőstratégia tükrében", melyet Porzsolt Levente a Zágoni Magán Erdőgazdálkodási Zrt. vezetője tartott, aki jelenleg a szaktárca miniszterének, Tánczos Barnának főtanácsadója. Az Erdőstratégia 2022. okt. 5-én Kormányhatározattal lett érvényes, megfogalmazói a brassói és szucsávi Erdészeti Karok szakemberei. Főbb irányzatok: szemléletváltás a jogalkotásban, döntések előtti széleskörű konzultáció, a döntések a szaktudományt veszik alapul. Kilenc témakörben foglalták meg a szükséges célokat. Ezekről a következő lapszámban lesz ismertetés. A stratégia irányelveinek meghatározásánál figyelembe vettek kilenc nemzetközi dokumentumot, a fő hangsúly az EU 2050-ig érvényes Erdőstratégiája, valamint a Zöld Megállapodás.

Az előző Erdőstratégia eredményeit elemezve jó tudni, hogy az ország erdősültsége folyamatosan nő (felhagyott mezőgazdasági területek beerdősülése szukcessziós folyamatok során, vagy ezek és az erodált területek pályázati segítséggel történő beültetése), erdeink egészségesek, változatosak, a biodiverzitás/ élővilág változatosság szempontú elvei alkalmazva vannak, kimutatható az erdőgazdálkodásban az anyagi haszonnövekedés, de az erdő által nyújtott szolgáltatások is eredményesek. A Stratégia főbb célkitűzései: az ország erdeinek védelme, az erdős terület növelése, az erdészeti biogazdaság támogatása, a társadalommal eredményes kommunikáció/információcsere, tudatosítás, oktatás.

Mindezekre negyedévekre lebontott ütemtervet határoztak meg 2030-ig. Jogosan jelentette be az előadó, szükséges meghatározni a mostani magyar erdészszakemberek helyét Erdély társadalmában, mert büszkén gondolva eleinkre kötelességünk valós szakmai képet felmutatni, szembe menve a jövő kihívásaival.

„ Biomassza hasznosítása, „ volt a címe Salamon Balázs előadásának, melyből tájékoztatva lettünk a biomassza névjegyzékéhez tartozó anyagokról, begyűjtési lehetőségekről, felhasználási módjairól, milyen fűtésrendszereket lehet felépíteni, azok működési feltételeiről, beruházási értékekről.

Dr. habil Heil Bálint (SE, Erdőmérnöki Kar, Környezet és Természetvédelmi Intézet) előadásának címe: "Fásszárú ültetvények- új ipari technológiák", ismertetve milyen fajokot lehet felhasználni, hogy a szándék céljai eredményesek legyenek. A magyar állam területén a nemesnyár és az akác a megfelelő

faj, ezeket energetikai és hengeres ültetvények keretében hasznosítják, legfeljebb húsz éves korig fenntartva. A majdani kivágáskor a méreg zöldek hiába fognak üvölni, addig csak fognak tanulni....A hengeres ültetvények a jobb termőhelyeken lesznek, fenntartási koruk is nagyobb. erdélyi viszonylatban ajánlatos más fafajok felhasználására is gondolni.

Dr. Melles Előd, a Gyergyói Erdőrendészeti Zrt. vezetőjének előadás címe: „A romániai erdőgazdálkodás aktuális kihívásai a klímasemleges biogazdaságra való áttérésben„. A bevezetőben statisztikai adatokkal ismertette az ország erdeinek jellemzőit. Illik tudni, az összterületből -238397 km² 30% erdő, ez tulajdonjogilag megoszlik: 49% állami, 34% jogi és természetes személyek, 17% önkormányzatok között.

A legnagyobb gondja a hazai erdészeknek, hogy hiányos, de sokszor nem is létezik párbeszéd az erdészeti ágazat és a társadalom különböző rétegei közt. Emellett, vannak igencsak zavaró tényezők, ezek gyengítik az erdei ökoszisztemek biztonságát. Folyamatosan kellene monitorizálni/követni a rendszerek életét, ezáltal lehetne megismerni sérülékenységi mértéküket, a benne élő fajok sebezhetőségét, és erre épülne az ökológiai egyensúly feltételeinek meghatározása és újra kialakítása.

Az előadó közölte a hallgatósággal, hogy milyen kötelezettség vállalásokra számíthatunk, amit a nemzetközi törekvések igyekeznek bevezetni, még akkor is, hogy országunk Európában egyedülálló természeti értékekben bővelkedik és kitűnően teljesítik a légköri szénelnyelést, mindez fatermékekben elraktározva. Hosszas használatukkal elkerülhető a károsanyag kibocsátás, mert beton, acél,aluminium és műanyag termékeket helyettesítenek.

A feltételrendszerek teljesítésének meghatározó elvárása a körforgásos erdőgazdálkodás bevezetése. Ez feltételezi, hogy valamennyi újrahasznosítható anyag feldolgozva nyersanyag címkét kap és visszahelyezve piaci értékesítésre, hozzájárul, hogy az eredeti anyag hosszú élettartamban lesz felhasználva. Szinte minden termék/anyag újrahasznosítható és felhasználható. Vannak más előnyök is: ellensúlyozni lehet a szűkülő/ elfogyó erőforrásokat, csökken a környezetre ható rombolás, a megoldási lehetőségek sokfélesége, új munkahelyeket teremthetnek, az életminőség javul, a vállalatok hosszú távon jelentős pénzüsszegeket takarítanak meg, ösztönzi a feltalálót, megoldásokat kereső tevékenységeket.

Az erdőalapú körforgásos bioerdőgazdálkodás fontos alapelveket kell teljesítsen: a tulajdonosok jövedelme az átalakulási változatosság idején is szavatolva legyen, a biológiai sokféleség nem csökkenhet, az erdővagyon gazdasági pillér és környezeti biztosíték.

Számunkra erdélyieknek kiemelkedően megtisztelő volt prof. dr. Fábíán Attila a Soproni Egyetem rektorának jelenléte, aki “Soproni Egyetem – Zöld Egyetem” című előadásával bemutatta nekünk a négy Karral működő Egyetemet, mely 80 országból 956 oktatási intézmény közül a 282.-ik helyen van rangsorolva, mert a minősítési kritériumok közül 68%-ot teljesítenek, ezzel benne vannak világszinten az első 30%-ban, európai szinten az első 100-ban, hazai szinten az ötödikek, elérve az Ezüstk fokozati minősítést is. Ezévi eredmény, az Egyetem 2022-ben a „ Nemzetközi Zöld Talár díj„ nyertese.

Kádár Tibor Sándor, az OEE Erdélyi Csoportjának szeptemberben megválasztott vezetője, a Zetelaki Erdőrendtartási Gondnokság Zrt. munkatársa „Óvd az erdőt,” című előadásában bemutatta miként lehet a gyakorlatban, a tartamos erdőgazdálkodást végezve, kíméletes faanyag mozgatással, az erdőben kivágott fát kihozva, védeni az ökoszisztémát. Erre a megoldás a már használatban lévő erdészeti fahidak, melynek műszaki terveit a Brassói Egyetem Erdészeti Karának szakemberei készítették el. A híd három elemből áll. A fahídlás nincs lekezelve, könnyen szállítható, és 15 perc alatt össze- és szétszerelhető. A kitermelőknek is előnyös, mert a futóműkopás kisebb és az üzemanyagkopás is kevesebb. A zetelaki térségben sokan használják.

Érdekes, tanulságos előadás volt, amelynek címe: “Az erdők környezetvédelmi szerepe az erdész szakma szemszögéből egy székelyföldi kutatás tükrében”, ezt Tamás László a Nagyküküllő Közbirtokossági Szövetség elnöke tartotta. Egy kutatási program sorozat keretében két átfogó kérdőíves adatfelvétellel, az erdész szakma valamint a közbirtokossági vezetők közt, több témakörben véleményeket kértek: az erdők funkcióinak fontosságáról, a szakmai továbbképzés ismeretterjesztés hasznosságáról, a székelyföldi erdőgazdálkodások fejlesztésével kapcsolatos, további fejlődést, változást akadályozó tényezőkről, melyek a székelyföldi erdőgazdálkodás pozitívumai, a média szerepének megítélése, az erdővagyon, erdőgazdálkodást fenyegető veszélyekről, a térség erdőgazdálkodásának más fejlesztési lehetőségeiről, stb. A kérdőívek válaszaiból figyelemre méltóak az erdők egészségvédelmének megítélése, ez 57%-ban fontos és vele 20% egyetért; részben 42%-ban tartják egészségesnek erdeinket; az erdők funkcióinak javasolt fontossági sorrendjében első helyen 90%-al a vízkörforgás áll, második 83%-al a levegő szennyezésének csökkentése; az erdőgazdálkodásra hatható jövőbeni veszélyek felismerése, itt 84 %-al vezet a környezetszennyezés, második 80%-al a klímaváltozás. Ezek a felmérések segítik a szakmát tevékenységében, meghatározzák mire kell többet figyelni.

Az előadások a napi közbeszéd fontos témáit taglalták, felvilágosítottak, a média torzításait a hallottak és most leírtak alapján könnyen lehet cáfolni. Lapunk olvasói közvetlenül érdekeltek, jórésük valamilyen formában erdőtulajdonos, ezért tudnia kell mire számíthat az eredményes erdőgazdálkodásban reménykedve.

A Szakkonferencia ünnepi ebéddel zárult, amelynek hangulatát csak erdész körökben lehet megélni. Köszönet Vánics Botond erdőgazdálkodási vezetőnek és munkatársainak.

2023-ban az Erdészeti Szakkonferencia október 19-22. között kerül megrendezésre, amelynek házigazda szerepét a Zágonyi Magánerdészeti vállalta.

Fodor György
ny.erdómérnök

Szakács Sándor
EMT Erdészeti Szakosztályának elnöke